

Motion till riksdagen 2005/06:Kr257

av **Solveig Hellquist (fp)**

Våld och stereotypa könsroller

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att inhämta information och kunskaper om t.ex. mediernas och Internets eventuella inflytande vad gäller attityder till våld och dagens våldsutveckling liksom synen på könsroller.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en kampanj mot våld och stereotypa bilder av män och kvinnor.

Motivering

I den här motionen kommer jag att beskriva våldet och pornografins utbredning på Internet och i medier, och behovet att mobilisera samhället mot våld och stereotypa könsroller.

Många i Sverige upplever idag att våldet har ökat och blivit allt grövre. Våldet i samhället kan ha sin grund i exempelvis utanförskap, frånvarande föräldrar, brist på förebilder, misslyckad skolgång, arbetslöshet eller missbruk. En annan tänkbar orsak som diskuteras alltför sällan är vilken roll medier, Internet och dataspel m.m. har när det gäller könsroller, attityder till våld och dagens våldsutveckling.

Vi vet att det bedrivs knarkhandel på Internet idag. Det finns webbplatser som propagerar för legalisering av narkotika, platser där man kan köpa eller få tips hur om man tillverkar droger. Man kan också hitta instruktioner för hur man tillverkar bomber.

Barnpornografi finns på Internet, och härvorna har också varit många under årens lopp. Ett växande problem är t.ex. att barn och ungdomar kommer i kontakt med vuxna på Internet som söker sexuella kontakter med barn eller ofredar dem sexuellt. I värsta fall leder kontakten via nätet till möten med barnet i verkligheten. Det finns exempel på att kontakter som börjat via Internet har lett till övergrepp mot barn. Ungdomar, framför allt flickor, är aningslösa och lägger ut lättklädda bilder på Internet på sig själva. Bilderna kan

Fel! Okänt namn på

laddas ned och sparas av andra och användas i helt andra och nya sammanhang. Vi vet också att män, både yngre och äldre, får kontakt med unga flickor via Internet.

Pornografin flödar på nätet och riskerar att legitimera bruket av den. Nät-pornografi är både billigare och diskretare än att köpa porrtidningar i kiosken. Vår kultur verkar ha gått från sexualfientlighet till porrbesatthet, som någon uttryckte det. Pornografin skildrar ofta sexuella handlingar där en part, oftast en kvinna eller ett barn, förnedras, objektifieras eller brutaliseras. Porr har blivit modell för hur unga flickor klär sig. Att unga flickor kallas horor i skolan kan ses som ett uttryck för den skeva syn på sex som förmedlas i pornografi.

Många försvarar porren av olika skäl – dels som ett försvar för tryckfriheten, dels för att öppenhet är bättre än den slutenhet som rådde förr. Det anses också svårt att sätta gränser mellan porr och erotik. Men producenterna av pornografin utnyttjar i praktiken våra demokratiska friheter på ett cyniskt och inhumant sätt. Konsekvenser vi ser är t.ex. den växande slavhandeln där fattiga kvinnor och barn från andra delar av världen behandlas som varor i hela sexindustrin. Det borde vara skäl nog att ta avstånd från pornografin och bekämpa den.

Hur reklamen påverkar människor diskuteras oftare än medier och Internets påverkan. När det gäller reklam krävs förbud och tydliga gränser för vad som ska vara tillåtet. Det finns förbud mot reklam för alkoholdrycker som är starkare än 15 procent, begränsningar i marknadsföringen av tobak, mot sexistisk och könsdiskriminerande reklam samt förbud mot reklam som riktar sig mot barn. Frågan är om vi silar mygg och sväljer kameler. Därför är det viktigt att samhället vidtar åtgärder för att samla in information och kunskaper om t.ex. medias och Internets eventuella inflytande vad gäller attityder till våld och dagens våldsutveckling liksom synen på könsroller.

Det finns idag barn som också är storkonsumenterna av tv-program i hemmet. Eftersom kanalerna är många har barn tillgång till våld eller grovt våld när som helst på dygnet. I hemmet råder inte Biografbyråns åldersgränser. Det finns beräkningar att en 15-åring i genomsnitt har sett hundratusen scener med mord och andra övergrepp. Frågan är hur barn som lever i en otrygg hemmiljö med liten kontakt med föräldrar, brist på fostran och normer och utan andra sysselsättningar påverkas av detta. Redan den 23 april 1989 skriver en domare och f.d. utredare vid Kabelnämnden i Dagens Nyheter: "Som domare har jag dömt många våldsfixerade tonårspojkar för hänsynslösa våldsbrott. De har alla varit storkonsumenterna av våldsfilmer. För mig är sambandet klart." Han fortsätter: "Utvecklingen är oerhört skrämmande. Vi håller på att skaffa oss en hel generation människor med ett nytt ideologiskt tänkande, där våld är ett naturligt inslag. Jag har i mitt yrke mött många skadade tonårspojkar. För dem är det inget konstigt att 'knacka en kärring' eller att sparka och misshandla en liggande människa."

Det har gått 16 år sedan detta uttalande gjordes, och våldsutbudet har ökat vartefter sedan dess. Signaler kommer från förskolor och skolor om att barn inte känner respekt för vare sig kamrater eller vuxna och att många barn saknar förmåga till empati. Vissa hävdar med kraft att vi inte – inte ens barnen –

Fel! Okänt namn på

påverkas av det vi ser på TV eller film. Hur kommer det sig då att företag och reklamfolk är beredda att betala stora summor för några sekunder i tv-rutan?

Det är viktigt att barn och ungdomar tidigt får lära sig kritiskt tänkande. Det är dags att vuxenvärlden mobiliserar mot våld och stereotypa könsroller. Här har förskollärare, lärare, fritidsledare, föreningar och organisationer för vuxna och inte minst föräldrar ett stort ansvar i vardagen. Ansvaret innebär t.ex. att vuxna samtalar och diskuterar med barn om vad barn tar del av via medier och Internet. Vuxna har här möjligheter att ifrågasätta och att skapa motbilder när det gäller budskap som har tydliga inslag av intolerans, rasism och stereotypa könsroller eller när fysiskt, psykiskt och sexuellt våld framställs som ett sätt att lösa konflikter på etc. Dessutom har vuxna möjligheter och ansvar att uppmuntra och visa på alternativa aktiviteter. Känner barn inte till att det finns alternativ har de heller ingen valfrihet. För mycket tv-tittande och sittande framför datorer leder också till ökad ohälsa bland barn. Bara detta är ett skäl till att uppmuntra andra sysselsättningar.

Det är viktigt att få fördjupad kunskap om hur tv- och Internetanvändning påverkar barn idag. De som har daglig kontakt med barn inom skola och barnomsorg har i många fall goda kunskaper om hur det förhåller sig. Utan samlad kunskap är det svårt att möta eventuella problem och hitta strategier för ett framgångsrikt arbete i framtiden. Det är dags för en kampanj mot våldet och mot de bilder av män och kvinnor som förmedlas. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 29 september 2005

Solveig Hellquist (fp)